

**НАРЕДБА № 6 от 30.11.2015 г. за познавателните книжки,
учебниците и учебните помагала**

Обн. - ДВ, бр. 94 от 04.12.2015 г., в сила от 14.12.2015 г.

Издадена от министъра на образованието и науката

Глава първа

ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

Раздел I

Основни положения

Чл. 1. (1) С наредбата се определя държавният образователен стандарт по чл. 22, ал. 2, т. 13 от Закона за предучилищното и училищното образование (ЗПУО).

(2) Държавният образователен стандарт за познавателните книжки, учебниците и учебните помагала включва:

1. изискванията към съдържанието, графичния дизайн, полиграфическото и електронното изпълнение на познавателните книжки, учебниците, учебните комплекти и учебните помагала;

2. условията и реда за оценяване и одобряване на проектите на познавателни книжки, учебници и учебни комплекти и на промените в тях, включително определянето на оценителите;

3. условията и реда за утвърждаване на списъка на познавателните книжки, учебниците и учебните комплекти, които може да се използват в системата на предучилищното и училищното образование.

Чл. 2. (1) В предучилищното образование се ползват познавателни книжки и учебни помагала.

(2) В училищното образование се ползват учебници и учебни помагала, както и учебни комплекти.

Чл. 3. (1) Познавателната книжка е произведение, създадено в резултат на творческа дейност, което е одобрено от министъра на образованието и науката за осигуряване на предучилищната подготовка. Познавателната книжка е дидактическо средство, което подпомага цялостното обучение на детето по едно или няколко образователни направления за определена възрастова група на предучилищното образование за овладяване на компетентностите, посочени в държавния образователен стандарт за предучилищното образование.

(2) Познавателните книжки се създават като печатни издания, печатни издания с електронен вариант или електронни издания.

Чл. 4. (1) Учебникът е произведение, създадено в резултат на творческа дейност, което е одобрено от министъра на образованието и науката за осигуряване на училищната подготовка. Учебникът е дидактическо средство, което е за самостоятелно учене на ученика и което подпомага цялостното му обучение по определен учебен предмет или модул за овладяване на компетентностите, посочени в държавния образователен стандарт за общообразователната подготовка, държавния образователен стандарт за профилираната подготовка или държавния образователен стандарт за придобиването

на квалификация по професия, както и в съответната учебна програма.

(2) Учебниците се създават като печатни издания или печатни издания с електронен вариант.

(3) Учебниците за обучение по специалните предмети за учениците със сензорни увреждания се изготвят и на електронен носител.

Чл. 5. Според предназначението си учебниците са за обучение по:

1. учебните предмети от общообразователната подготовка;
2. задължителните модули от профилираната подготовка;
3. учебните предмети майчин език, религия и хореография;
4. учебните предмети или модули от общата професионална подготовка;
5. специалните предмети за учениците със сензорни увреждания.

Чл. 6. (1) Учебното помагало е произведение, създадено в резултат на творческа дейност, което подпомага предучилищното и училищното образование за:

1. конкретизиране, разширяване или задълбочаване на учебното съдържание изцяло или в негови отделни части;
2. затвърждаване или за практическо прилагане на усвоените компетентности.

(2) Учебните помагала се създават като печатни издания, печатни издания с електронен вариант или електронни издания.

(3) Според функцията си учебните помагала може да бъдат дидактична игра, албум, блок, учебна тетрадка, учебна хрестоматия, сборник със задачи, с контурни карти, с учебни материали или с учебни анализи, учебен атлас, ръководство за учебна практика, учебен курс по теория и/или практика на професията.

Чл. 7. Учебният комплект включва учебник и едно или няколко учебни помагала, създадени от авторите и одобрени от министъра на образованието и науката в единна система.

Чл. 8. Познавателните книжки, учебниците и учебните помагала с изключение на учебниците и учебните помагала по учебния предмет чужд език, по учебния предмет майчин език и по учебните предмети, които се изучават на чужд език, се съставят по начин, който осигурява условия за овладяване на книжовните езикови норми на българския език.

Раздел II

Списък на познавателните книжки, учебниците и учебните комплекти

Чл. 9. (1) За всяка учебна година министърът на образованието и науката утвърждава списък на познавателните книжки, учебниците и учебните комплекти, които може да се използват в системата на предучилищното и училищното образование.

(2) Списъкът по ал. 1 съдържа наименованието на познавателните книжки, учебниците и учебните комплекти, авторския колектив, издателя и годината на валидното издание.

(3) Списъкът по ал. 1 се публикува на официалната интернет страница на Министерството на образованието и науката до 31 януари всяка календарна година и се прилага за следващата учебна година.

(4) Познавателните книжки, учебниците и учебните комплекти, които не са включени в списъка по ал. 1, не може да се използват в системата на предучилищното и училищното образование.

Чл. 10. (1) Всяка година от 1 до 10 декември издателствата и/или авторът, които ще разпространяват одобрени познавателни книжки, учебници и учебни комплекти за предстоящата учебна година, подават в Министерството на образованието и науката (МОН) заявление за включване в списъка по чл. 9.

(2) Познавателните книжки, учебниците и учебните комплекти, одобрени след срока по ал. 1, се включват допълнително в списъка по чл. 9, ако в 3-дневен срок от получаване на одобрението издателите им подадат заявление за разпространение за предстоящата учебна година.

(3) Не се включват в списъка по чл. 9:

1. познавателните книжки, учебниците и учебните комплекти, за които не е подадено заявлението по ал. 1;

2. познавателните книжки, учебниците и учебните комплекти, чиито автори и/или издатели не са подали документи за участие в процедура по оценяване и одобряване след извършени обективно необходими промени в съдържанието, в графичния дизайн, в полиграфическото или в електронното изпълнение или извършените промени не са били одобрени от министъра на образованието и науката.

Глава втора

ИЗИСКВАНИЯ КЪМ ПОЗНАВАТЕЛНИТЕ КНИЖКИ, УЧЕБНИЦИТЕ И УЧЕБНИТЕ ПОМАГАЛА

Раздел I

Общи положения

Чл. 11. Изискванията, на които трябва да отговарят познавателните книжки, учебниците и учебните помагала, се отнасят до:

1. съдържанието;
2. графичния дизайн;
3. полиграфическото изпълнение;
4. електронното изпълнение.

Чл. 12. (1) Познавателните книжки, учебниците и учебните помагала трябва да са съобразени с възрастовите характеристики на децата и учениците, както и да насърчават самостоятелността и мисленето.

(2) Познавателните книжки, учебниците и учебните комплекти не може да съдържат елементи на търговска реклама.

(3) Познавателните книжки, учебниците и учебните помагала не може да съдържат текстове, които допускат дискриминация, основана на пол, раса, народност, етническа принадлежност, религия, образование, увреждане, произход, убеждения, обществено

положение и имуществено състояние, както и всякакви други признаци, установени в закон или в международен договор, по който Република България е страна.

Раздел II

Изисквания към съдържанието на познавателните книжки

Чл. 13. Изискванията към съдържанието на познавателната книжка се отнасят до:

1. съответствието с държавния образователен стандарт за предучилищното образование;
2. текста и извънтекстовите компоненти;
3. структурирането;
4. езика на познавателната книжка.

Чл. 14. (1) Съответствието на съдържанието на познавателните книжки с държавния образователен стандарт за предучилищното образование се отнася до очакваните резултати по ядра от едно или повече образователни направления за съответната възрастова група.

(2) Съдържанието на електронния вариант на познавателната книжка или на електронното е издание трябва да отговаря на следните изисквания:

1. да съответства на очакваните резултати по ядра от едно или от няколко образователни направления за съответната възрастова група;
2. да включва с образователна цел различни медийни формати, като текст, изображения, видеозапис, аудиозапис, анимация, симулации и др., които не могат да бъдат представени в печатното издание на познавателната книжка.

Чл. 15. Текстът и извънтекстовите компоненти на познавателната книжка трябва да отговарят на следните изисквания:

1. да съответстват на:
  - а) съвременността, като информацията и данните са актуални и точни;
  - б) възрастовите характеристики и познавателните възможности на възрастовата група на децата, за които е предназначена;
2. да осигуряват:
  - а) възможност за придобиване на знания, умения и формиране на отношения;
  - б) системност и яснота в представяне на съдържанието по съответното образователно направление, като новите представи трябва да са изградени на основата на вече познатото;
  - в) стимулиране на творческата дейност;
  - г) ясно подчертани връзки между образователните направления.

Чл. 16. Структурирането на познавателната книжка трябва да отговаря на следните изисквания:

1. да представя изложението на съдържанието в логическа последователност;
2. да осигурява подходящо съотношение между текст и илюстративен материал, съобразено с възрастовата група на децата, за които е предназначена познавателната книжка.

Чл. 17. Езикът на познавателната книжка трябва да отговаря на следните изисквания:

1. да съответства на книжовните езикови норми на българския език;
2. да е съобразен с възрастовата група на децата, за които е предназначена познавателната книжка;
3. да се използва точно терминологията на съответното образователно направление;
4. да осигурява последователност и единност в употребата на термини и символи.

Раздел III

Изисквания към съдържанието на учебниците

Чл. 18. Изискванията към съдържанието на учебника се отнасят до:

1. съответствието с учебната програма;
2. текста и извънтекстовите компоненти;
3. структурирането;
4. езика на учебника.

Чл. 19. (1) Съдържанието на учебника по учебен предмет от общообразователната подготовка трябва да отговаря напълно на съответната учебна програма по отношение на учебното съдържание (теми, компетентности като очаквани резултати от обучението по съответните теми, нови понятия).

(2) Съдържанието на учебника по чужд език трябва да отговаря напълно на учебната програма по отношение на учебното съдържание (тематичните области, компетентности като очаквани резултати от обучението по четирите основни умения: слушане, четене, говорене и писане, нови знания).

Чл. 20. Съдържанието на учебника по задължителен модул от профилираната подготовка трябва да отговаря напълно на съответната учебна програма по отношение на учебното съдържание (теми, компетентности като очаквани резултати от обучението по съответните теми, нови понятия).

Чл. 21. Съдържанието на учебника по учебен предмет или модул от общата професионална подготовка трябва да отговаря напълно на съответната учебна програма по отношение на:

1. целите и очакваните резултати;
2. учебното съдържание от тематичния план.

Чл. 22. Съдържанието на учебника по майчин език, по религия и по хореография трябва да отговаря напълно на съответната учебна програма по отношение на учебното съдържание (теми, компетентности като очаквани резултати от обучението по съответните теми, нови понятия).

Чл. 23. Съдържанието на учебника по специален учебен предмет за учениците със сензорни увреждания трябва да отговаря напълно на съответната учебна програма по отношение на:

1. целите и очакваните резултати по темите от съответния специален учебен предмет, посочени в съответната учебна програма;

2. специфичните методи на обучение;
3. темите и структурата на учебната програма.

Чл. 24. Съдържанието на електронния вариант на учебник по учебен предмет или модул трябва да отговаря на следните изисквания:

1. да съответства на теми и на очакваните резултати към тях от учебната програма;
2. да допринася за активиране и мотивиране на учениците;
3. да включва с образователна цел различни медийни формати, като текст, изображения, видеозапис, аудиозапис, анимация, симулации и др., които не могат да бъдат представени в печатното издание на учебника;
4. да стимулира взаимодействие между участниците в учебния процес;
5. да подпомага използването на разнообразни методически решения и учене чрез практика;
6. да дава възможност за самооценяване на постиженията на учениците.

Чл. 25. (1) Текстът и извънтекстовите компоненти в учебника трябва да отговарят на следните изисквания:

1. да съответстват на:
  - а) съвременното състояние на науката, като информацията и данните трябва да са актуални и точни, а източниците на информация да са коректно обозначени;
  - б) възрастовите характеристики на учениците, като равнището на трудност на съдържанието, примерите и илюстративният материал са съобразени с учебната програма;
2. да осигуряват:
  - а) последователност и приемственост в учебното съдържание чрез подходящо актуализиране на вече придобити знания и умения и чрез ясно подчертани връзки между сродни теми и понятия;
  - б) системност и яснота при въвеждането на понятията, теориите или елементи от тях в съответния учебен предмет, като новите трябва да са изградени на основата на познатото;
  - в) плавен преход и приемственост при въвеждането на новите знания и при развиване на уменията;
  - г) балансираност на информацията, предвидена за нови знания, за упражнения, за преговор, за обобщения, в съответствие с препоръчителното процентно разпределение в съответната учебна програма;
  - д) условия за формиране на ключовите компетентности, конкретизирани в съответната учебна програма, и възможности за практическото им прилагане;
  - е) условия за насърчаване и улесняване на самостоятелното търсене на информация от различни източници;
  - ж) условия за представяне на единството в човешкото многообразие и за толерантно отношение към различието;

з) възможности за самостоятелно учене, критическо мислене и творческа дейност;

и) възможности за вътрешнопредметни и междупредметни връзки с изключение на учебниците по специалните предмети за учениците със сензорни увреждания;

й) възможности за самооценяване на постиженията на учениците с изключение на учебниците по специалните предмети за учениците със сензорни увреждания.

(2) Пояснителните текстове в достатъчна степен и без излишна информация трябва да обясняват основните нови понятия.

(3) Допълнителните текстове трябва да са свързани с основното учебно съдържание и/или със задачите и упражненията в учебника, и/или с приложението на знанията и уменията.

(4) Текстът и извънтекстовите компоненти в учебниците с продължителност на ползване повече от една учебна година не трябва да изискват или да предполагат писмено изпълнение или изпълнение чрез действия, нарушаващи първоначалния вид на учебника.

Чл. 26. Структурирането на учебника трябва да отговаря на следните изисквания:

1. темите в учебника да са в съответствие с последователността на темите за нови знания в учебната програма;

2. да съдържа апарат за ориентиране на ученика при използването на учебника;

3. да представя изложението на съдържанието в логическа последователност;

4. да откроява ясно темите за нови знания и новите понятия;

5. да осигурява баланс между текст и илюстративен материал - например: снимки, рисунки, графики и др.;

6. да е постигната целесъобразност на включените допълнителни текстове по отношение на учебното съдържание, на възрастовите характеристики и на спецификата на учебния предмет - например: документи, христоматийни материали, биографични и научни сведения, статистически данни и др.;

7. да е налице справочен апарат - например: пояснителни текстове, речници, указатели, таблици, символи и съкращения и др., приети в дадена област на науката;

8. да съдържа разбираем за учениците апарат за ориентиране - например: съдържание, шрифтови и цветови откроявания, указатели, колонцифри и др.;

9. да притежава апарат за организиране на усвояването - например: задачи с различна степен на трудност; задачи, стимулиращи самостоятелната и груповата изследователска работа на учениците; систематизиращи и обобщаващи таблици, тестове и др.;

10. да предлага възможности, които съответстват на различни стилове на учене чрез разнообразни, подходящи за възрастта на учениците и балансирани учебни дейности и задачи.

Чл. 27. Езикът на учебника трябва да отговаря на следните изисквания:

1. да съответства на книжовните езикови норми на българския език с изключение на учебниците по учебния предмет чужд език, по учебните предмети, които се изучават на чужд език, и по учебния предмет майчин език;

2. да е съобразен с възрастовата група ученици, за които е предназначен;

3. да се използва точно терминологията на съответната научна област на познание, като се основава на придобитите знания;

4. да осигурява последователност и единност в употребата на термини и символи;

5. да подпомага учениците да разбират и осмислят съдържанието;

6. да дава възможност за максимално използване на книжовния български език като инструмент за придобиване на знанията и уменията в съответната научна област.

Раздел IV

Изисквания към съдържанието на учебното помагало

Чл. 28. (1) Съдържанието на учебното помагало като средство за подпомагане на училищното обучение и самоподготовката трябва да съответства:

1. на съвременното развитие на науката и технологиите;

2. на възрастовите характеристики и познавателните възможности на децата или на учениците, за които е предназначено;

(2) Учебното помагало в зависимост от предназначението си трябва да осигурява условия за:

1. конкретизиране, разширяване или задълбочаване на учебното съдържание изцяло или в отделни части и/или затвърждаване, и/или

2. за практическо прилагане на придобитите компетентности.

(3) Езикът на учебното помагало трябва да отговаря на изискванията по чл. 17 или съответно на изискванията по чл. 27.

(4) Съдържанието на учебното помагало, което е част от учебния комплект, трябва да е съобразено и с учебната програма по съответния учебен предмет или модул.

Чл. 29. В учебното помагало се включва анотация на български език, която съдържа предназначението, адресата и указания за използване.

Раздел V

Изисквания към графичния дизайн, полиграфическото и електронното изпълнение на познавателните книжки, учебниците и учебните помагала

Чл. 30. Изискванията по този раздел се отнасят до:

1. графичния дизайн и илюстрациите;

2. хартията и подвързията;

3. типографията;

4. форматите;

5. паспортната и библиографската информация;

6. електронното изпълнение.

Чл. 31. (1) Всички познавателни книжки, учебници и учебни помагала, независимо от вида им, трябва да отговарят на следните изисквания за графичен дизайн и илюстрации:

1. цялостна художествена идея, ясна конструктивна и пространствена композиция, графично и стилово единство на съставните текстови и картинни съобщения в съответствие със съдържанието;

2. съответствие на художествената форма със спецификата на учебния предмет, модула или образователното направление, както и с възрастовите особености за възприемане от децата и учениците;

3. функционалност на графичната комуникация, съответстваща на съдържанието и систематизираща степенуването по важност на текстовете и изображенията;

4. балансирано цветово комбиниране, осигуряващо визуална хармония за нормалното възприемане на текстовата и на илюстративната информация;

5. художествената страна на картинните съобщения - илюстрации, рисунки, фотоизображения, схеми, диаграми, чертежи и др., да отговаря на съдържанието на текстовите съобщения и да ги онагледява;

6. стилова издържаност и ясна графична концепция, обединяваща оформлението на корицата и книжното тяло;

7. при присъствие на логотип върху корицата да се спазват правилата за използването и експонирането му, ако съществуват такива.

(2) Графичният дизайн и илюстрациите на учебниците под формата на печатно издание, които се предоставят за безвъзмездно ползване с продължителност повече от една учебна година, не трябва да включват елементи, които изискват или предполагат писмено изпълнение или изпълнение чрез действия, нарушаващи първоначалния вид на учебника.

Чл. 32. Хартията на познавателната книжка, учебника и учебното помагало трябва да осигури добър контраст и цветност - при пълноцветен печат, или добър контраст и наситеност - при едноцветен печат.

Чл. 33. (1) Изискването по чл. 32 за познавателните книжки и учебниците се изпълнява чрез:

1. матова хромовая хартия или офсетова хартия с маса не по-малко от 80 г/кв. м и белота не по-ниска от 85 % - при двуцветен и пълноцветен печат;

2. обемна хартия с маса не по-малко от 55 г/кв. м и белота не по-ниска от 70 % - при двуцветен печат.

(2) Изискванията на чл. 32 за учебниците, които се предоставят за безвъзмездно ползване с продължителност повече от една учебна година, се изпълняват чрез матова хромовая или офсетова хартия с маса не по-малко от 80 г/кв. м и белота не по-ниска от 85 %.

(3) Учебниците от VIII до XII клас могат да се отпечатват и при едноцветен печат върху обемна хартия с маса не по-малко от 55 г/кв. м и белота не по-ниска от 70 %.

(4) За корици на познавателни книжки и учебници се използва хромов картон с маса не по-малко от 200 г/кв. м, а за учебниците с продължителност на ползване повече от една учебна година - хромов картон с маса не по-малко от 250 г/кв. м.

(5) Корицата на учебниците с продължителност на ползване повече от една учебна година трябва да е едностранно ламинирана. Лепилата, употребявани за скрепване към книжното тяло, трябва да осигуряват здравина, еластичност и гъвкавост, издръжливост и удобство при многократното използване на учебниците.

Чл. 34. (1) Изискването по чл. 32 за учебните помагала се изпълнява чрез отпечатването им върху хартии, които по вид, маса и белота гарантират нормално визуално възприемане, функционалност и ефективна използваемост.

(2) Изискването по ал. 1 за учебните помагала се изпълнява чрез:

1. офсетова хартия с маса не по-малко от 80 г/кв. м и белота не по-ниска от 85 % - от I до IV клас, при пълноцветен печат;

2. офсетова хартия с маса не по-малко от 80 г/кв. м и белота не по-ниска от 85 % или обемна хартия с маса не по-малко от 55 г/кв. м и белота не по-ниска от 70 % - от V до XII клас, при едноцветен, двуцветен или пълноцветен печат.

(3) За корици на учебни помагала се използват картони с маса не по-малко от 170 г/кв. м в зависимост от предназначението и формата им.

Чл. 35. (1) Познавателните книжки, учебниците и учебните помагала - печатни издания, са под формата на брошура с мека подвързия.

(2) Според вида и характера на изданието скрепването може да е чрез лепене, шиене с конец или шиене с телчета. Скрепването на учебниците с продължителност на ползване повече от една учебна година трябва да е чрез шиене с конец и лепене с поливинилацетатна дисперсия, термо- или полиуретаново лепило, а тези с обем до 64 страници (4 или 8 коли при 1/16 и 1/8 формат) - шити с тел.

Чл. 36. (1) Форматът на познавателната книжка, учебника и учебното помагало се определя от вида на изданието и спецификата на учебния предмет, модула или образователното направление.

(2) Изискванията към форматите са:

1. 600 x 900/8, 600 x 840/8, 540 x 840/8 - за познавателните книжки и за буквар;

2. 600 x 900/8, 600 x 840/8, 600 x 900/16, 540 x 840/8, 700 x 1000/16 - за всички останали учебници.

(3) При отпечатването на учебното помагало могат да се използват всички потребителски хартиени формати в зависимост от вида, характера и предназначението на помагалото.

Чл. 37. Изискванията към типографията на познавателната книжка, учебника и учебните помагала са:

1. цялостната графична концепция на изданието и стилово единство на типографската композиция;

2. използване на шрифтови гарнитури с кирилски, латински или други буквени и специални знаци, построени с ясен и четлив рисунък;

3. максимална функционалност и комуникативност на текстовата информация: използване на пълната гама начертания в една шрифтова гарнитура, ако е необходимо, или хармонизиране на графичните характеристики на ползваните различни шрифтови гарнитури;

4. ергономични междуредови и междубуквени разстояния, осигуряващи оптимални условия за възприемане на текстовите съобщения и ритмичност при четене;

5. типографското оформление на основния текст и на допълнителните текстове и елементи да е съобразено с ергономичните, художествените и естетическите принципи на пространствената композиция;

6. спазване на стилового обособяване на текстовете и типографските елементи в книжното тяло, на типологията и обособяването на графичните елементи в дизайна на изданията;

7. големината на буквените знаци в основните текстове са:

а) буквар и познавателна книжка - не по-малко от 16 пункта;

б) учебници за I - II клас - не по-малко от 14 пункта;

в) учебници за III - IV клас - не по-малко от 13 пункта;

г) учебници за V - VIII клас - не по-малко от 12 пункта;

д) учебници за IX - XII клас - не по-малко от 11 пункта;

8. информацията, която трябва да фигурира на първа корица, е: автор или автори на познавателната книжка, учебника или учебното помагало, заглавие, клас/възрастова група, име на издателството;

9. на последна корица трябва да се съдържа информация за цената на познавателната книжка, учебника или учебното помагало.

Чл. 38. (1) Познавателните книжки, учебниците и учебните помагала трябва да съдържат паспортна и библиографска информация, която включва:

1. година на публикуването и латинската буква „С“, заградена в кръгче, поставена пред имената на носителите на авторски права, както и на лицето, на което е отстъпено изключителното право за използване на учебника, по реда: автор на текста, графичен дизайнер, художник на илюстрациите, фотограф, издател;

2. издателско каре, включващо: заглавие, автор, редактор, графичен дизайнер, художник на илюстрациите, фотограф, № на изданието, година, формат, обем;

3. за печатните издания издателското каре включва още и: международен стандартен книжен номер (ISBN), издателство, адрес, печатница.

(2) В познавателните книжки и в учебниците се поставя гриф: „Одобрена със Заповед № ..... на министъра на образованието и науката“, съответно „Одобен със Заповед № ..... на министъра на образованието и науката“.

(3) В учебните комплекти се поставя гриф: „Учебният комплект е одобрен със Заповед № ..... на министъра на образованието и науката и включва .....“, като се посочват всички части, включени в учебния комплект.

Чл. 39. (1) В зависимост от предназначението си електронното издание може да съдържа:

1. аудиофайлове, видеофилми, интерактивни анимации, 3D визуализации и др.;

2. илюстрации с възможности за увеличаване и фокусиране на отделни детайли;

3. виртуални симулации на процеси, опити и др. за целите на обучението.

(2) Електронното издание трябва да е създадено на основата на познати модели за навигация и за извличане на информация и да е лесно за използване от децата и учениците без необходимост от допълнителни инструкции.

(3) Електронното издание по чужд език трябва да съдържа аудиофайлове на съответния чужд език.

Глава трета

УСЛОВИЯ И РЕД ЗА ОЦЕНЯВАНЕ И ОДОБРЯВАНЕ НА ПОЗНАВАТЕЛНИ КНИЖКИ, УЧЕБНИЦИ И УЧЕБНИ КОМПЛЕКТИ

Раздел I

Общи положения

Чл. 40. Процедура по оценяване и одобряване на познавателни книжки се провежда по едно или няколко образователни направления за определена възрастова група на предучилищното образование.

Чл. 41. Процедура по оценяване и одобряване на учебници или на учебни комплекти се провежда по определен учебен предмет или модул за един или повече класове.

Чл. 42. Вносителите на проекти на познавателна книжка, на учебник или на учебен комплект в процедурата по оценяване и одобряване могат да бъдат издатели и/или автори.

Чл. 43. Процедурата по оценяване и одобряване на проекти на познавателни книжки, на учебници или на учебни комплекти включва:

1. допускане до оценяване;

2. оценяване на съответствието на проектите с изискванията на глава втора;

3. оценка за пригодността на проектите за прилагане в училище - само за проектите на учебници и учебните комплекти;

4. одобряване на проектите на познавателна книжка, на учебник и на учебен комплект.

Чл. 44. (1) Процедура по оценяване и одобряване на проекти на познавателни книжки, на учебници и на учебни комплекти се открива със заповед на министъра на образованието и науката:

1. след утвърждаване на нови учебни програми - за училищното образование, и след приемане или изменение на държавния образователен стандарт за предучилищното образование - за предучилищното образование;

2. когато нито една от одобрените познавателни книжки, съответно нито един от одобрените учебници или учебни комплекти не е разпространен за началото на учебната година;

3. когато нито един от издателите на одобрените познавателни книжки, учебници и учебни комплекти не е подал заявлението за включване в списъка по чл. 10;

4. когато при проведена процедура не е одобрена нито една познавателна книжка, съответно нито един учебник или учебен комплект;

5. когато в процедура, открита при условията и по реда на глава четвърта, нито един автор и/или издател на одобрена познавателна книжка, на одобрен учебник или на одобрен учебен комплект не е подал документи за участие или нито един проект на променена познавателна книжка, на променен учебник или на променен учебен комплект не е одобрен.

(2) В заповедта на министъра на образованието и науката по ал. 1 се определят:

1. образователното направление/направления и възрастовата група за предучилищното образование;

2. учебният предмет или модулът, както и класът или класовете, за които е предназначен учебникът или учебният комплект;

3. учебната година, от която познавателната книжка, учебникът или учебният комплект ще се използва в предучилищното, съответно в училищното образование;

4. видът на изданието - печатно издание, печатно издание с електронен вариант или електронно издание;

5. срокът за подаване на документите за участие, който не може да бъде по-кратък от 12 месеца от датата на публикуване на заповедта;

6. мястото и времето за отваряне на документите;

7. допълнителни условия за участие в процедурата.

(3) Заповедта на министъра на образованието и науката се публикува на интернет страницата на МОН.

Чл. 45. (1) Документите за участие в процедурата за оценяване и одобряване на познавателна книжка, на учебник или на учебен комплект са:

1. заявление за участие в процедура по оценяване и одобряване на познавателна книжка, на учебник или на учебен комплект по образец (приложение № 1);

2. проект на познавателна книжка, проект на учебник или проект на учебен комплект под формата на:

а) макет на печатното издание в 9 еднакви екземпляра - когато изданието е печатно или печатно с електронен вариант;

б) цифров носител на електронния вариант в 9 еднакви екземпляра - когато изданието е печатно с електронен вариант;

в) цифров носител на електронното издание в 9 еднакви екземпляра - когато изданието е електронно;

3. заверено „Вярно с оригинала“ от вносителя копие или извлечение от издателски или друг договор, удостоверяващ правото за възпроизвеждане и разпространение, което трябва да съдържа страните по договора, срока, предмета на договора и подписите на страните;

4. документ за платена такса за разглеждане на заявление за одобряване на учебник, определена в Тарифата за таксите, които се събират от Министерството на образованието и науката.

(2) Вносителите може да не подават документите по ал. 1, т. 2, букви „б“ и „в“, ако в заявлението за участие в процедурата по оценяване и одобряване са посочили интернет адрес, чрез който да се осъществи достъп до електронното издание или до електронния вариант на печатното издание.

(3) В документите по ал. 1 се включват и проектите на учебни помагала, когато са в единна система с проекта на учебник и са определени в заповедта за откриване на процедура за оценяване и одобряване на учебен комплект.

(4) Формата и видът, в които се представят проектите на учебни помагала по ал. 3, се определят в заповедта за откриване на процедурата.

Чл. 46. (1) Министърът на образованието и науката със заповед определя комисия за провеждане на процедурата за оценяване и одобряване на познавателни книжки, на учебници или на учебни комплекти.

(2) Членове на комисията не могат да бъдат лица, които са автори или рецензенти на внесен в процедурата за оценяване и одобряване проект на познавателна книжка, проект на учебник или проект на учебен комплект, или са в други договорни отношения с издателство към момента на провеждането ѝ, които биха повлияли на обективността на оценяването.

(3) Обстоятелствата по ал. 2 се установяват с декларация, подписана от всеки член на комисията.

Раздел II

Допускане до оценяване

Чл. 47. Допускането до оценяване на внесените проекти на познавателна книжка, на учебник или на учебен комплект се извършва от комисията по чл. 46, ал. 1.

Чл. 48. (1) Комисията отваря постъпилите документи на открито заседание, на което може да присъстват вносителите или упълномощени от тях лица.

(2) На откритото заседание по ал. 1 комисията установява дали са внесени всички документи по чл. 45. При липса на някой от документите вносителите имат право да ги внесат най-късно до два дни след деня на откритото заседание.

(3) За резултатите от откритото заседание комисията изготвя протокол, който съдържа:

1. входящите номера на заявленията за участие в процедурата по оценяване и одобряване;

2. списък на вносителите на документи за участие в процедурата;
3. внесените документи по чл. 45;
4. установени липси на документи по чл. 45.

(4) Към протокола се прилага списък на вносителите или упълномощени от тях лица, присъствали на откритото заседание.

(5) Комисията проверява редовността на внесените документи за участие на закрито заседание.

(6) При установяване на несъответствия на внесените документи с изискванията по чл. 45 вносителите се уведомяват писмено, като се определя двудневен срок за отстраняването им.

Чл. 49. (1) Не се допуска до оценяване проект на познавателна книжка, проект на учебник или проект на учебен комплект:

1. който не отговаря на изискванията по чл. 44, ал. 2, т. 1, съответно чл. 44, ал. 2, т. 2;

2. за който не е представен някой от документите за участие след изтичане на срока по чл. 48, ал. 2;

3. за който несъответствията във внесените документи не са отстранени в срока по чл. 48, ал. 6;

4. за който не е внесен пълният размер на таксата по чл. 45, ал. 1, т. 4.

(2) За резултатите от закритото заседание комисията изготвя протокол, който съдържа:

1. списък на проектите на познавателна книжка, на учебник или на учебен комплект, допуснати до оценяване;

2. списък на проектите на познавателна книжка, на учебник или на учебен комплект, които не са допуснати до оценяване, и основанията и мотивите за недопускането им.

(3) Вносителите се уведомяват писмено за резултатите от допускането не по-късно от 7 дни от изготвянето на протокола по ал. 2.

(4) В тридневен срок от получаване на съобщението по ал. 3 вносителите на допуснатите до оценяване проекти внасят таксата за извършване на оценяването, определена в Тарифата за таксите, които се събират от Министерството на образованието и науката.

(5) Не се допускат до оценяване проекти, за които не е внесен в срок пълният размер на таксата по ал. 4.

Раздел III

Оценяване на съответствието на проектите на познавателна книжка, на учебник или на учебен комплект с изискванията на глава втора

Чл. 50. (1) Оценители на проекти може да бъдат специалисти:

1. в съответната научна област;
2. по дидактика или методика на обучението по учебния предмет, съответно по начална педагогика или по предучилищна педагогика;
3. по учебния предмет, съответно по начална педагогика или по предучилищна педагогика;
4. в областта на графичния дизайн;
5. в областта на полиграфията.

(2) За всяка процедура по оценяване и одобряване на проекти министърът на образованието и науката след съгласуване с председателя на Българската академия на науките (БАН) утвърждава списък на оценители, който включва преподаватели във висши училища, научни работници от БАН, експерти от МОН или от регионалните управления на образованието (РУО) и учители.

(3) Списъкът по ал. 2 се изготвя по предложение съответно на ректорите на висшите училища, на директорите на институтите към БАН, на директорите на дирекции в МОН, на началниците на РУО и на признатите за представителни на национално равнище синдикални и работодателски организации в Отрасловия съвет за тристранно сътрудничество в областта на предучилищното и училищното образование.

Чл. 51. (1) Оценяването на всеки един проект се извършва от оценители на съдържанието, оценители на графичния дизайн и оценители на полиграфическото изпълнение.

(2) За проектите на електронен вариант на печатното издание, както и за проектите на електронно издание не се определят оценители на полиграфическото изпълнение.

(3) Оценителите по ал. 1 се определят от списъка по чл. 50, ал. 2 със заповед на министъра на образованието и науката.

(4) Оценители не могат да бъдат лица, за които са налице обстоятелствата, посочени в чл. 159, ал. 1 ЗПУО.

(5) Липсата на обстоятелствата по ал. 4 се удостоверява с декларация, подписана от всеки оценител.

Чл. 52. (1) Съдържанието на проектите на познавателни книжки, на учебници и на учебни комплекти се оценява от седем оценители - един специалист в съответната научна област, един специалист по дидактика или по методика на обучението на съответния учебен предмет, съответно по начална педагогика или по предучилищна педагогика, един експерт от МОН или РУО и четирима учители.

(2) При невъзможност да бъде определен експерт от МОН или от РУО, като оценител се включва още един учител.

(3) Всеки оценител по ал. 1 оценява изпълнението на съответните изисквания по глава втора, раздели I, II и III в проекта на познавателна книжка и в проекта на учебник и изготвя писмено становище.

(4) При оценяване на проекти на учебен комплект се оценява и изпълнението на изискванията по глава втора, раздел IV в проекта на учебно помагало, което е в единна система с проекта на учебник.

Чл. 53. (1) Графичният дизайн на проектите на познавателни книжки, на учебници и на учебни комплекти се оценява от трима оценители.

(2) Всеки оценител по ал. 1 оценява изпълнението на съответните изисквания по глава втора, раздел V и изготвя писмено становище за всеки проект.

Чл. 54. (1) Полиграфическото изпълнение на проектите на познавателни книжки, на учебници и на учебни комплекти се оценява от трима оценители.

(2) Всеки оценител по ал. 1 оценява изпълнението на съответните изисквания по глава втора, раздел V и изготвя писмено становище за всеки проект.

Чл. 55. Писмените становища по чл. 52, ал. 3, чл. 53, ал. 2 и чл. 54, ал. 2 съдържат мотивирана оценка по всяко едно от съответните изисквания по глава втора, обосновано с конкретни примери от проекта, и завършват със заключение „Предлагам за одобрение“ или „Не предлагам за одобрение“.

Чл. 56. (1) За всеки проект на познавателна книжка, на учебник и на учебен комплект се формира обща оценка, която може да е:

1. „Съответства на държавния образователен стандарт за познавателните книжки, учебниците и учебните помагала“;

2. „Не съответства на държавния образователен стандарт за познавателните книжки, учебниците и учебните помагала“.

(2) Общата оценка е „Съответства на държавния образователен стандарт за познавателните книжки, учебниците и учебните помагала“, когато представените становища със заключение „Предлагам за одобрение“ са не по-малко от: пет - от оценителите на съдържанието, две - от оценителите на графичния дизайн, и две - от оценителите на полиграфическото изпълнение.

(3) Общата оценка се формира от комисията по чл. 46, за което се съставя протокол. Неразделна част от протокола са становищата на оценителите.

Чл. 57. (1) Общата оценка се обявява на открито заседание, на което могат да присъстват вносителите или упълномощени от тях лица.

(2) Вносителите писмено се уведомяват за времето и мястото на заседанието по ал. 1 най-малко три дни преди деня на провеждането му.

(3) На заседанието по ал. 1 вносителите могат да се запознаят със становищата за внесения от тях проект.

Чл. 58. (1) Вносителите, чиито проекти на учебник са получили обща оценка „Не съответства на държавния образователен стандарт за познавателните книжки, учебниците и учебните помагала“, могат да поискат назначаване на контролна комисия за проверка на реда на извършеното оценяване по този раздел.

(2) Искането по ал. 1 може да се подаде еднократно в 3-дневен срок от деня на заседанието по чл. 57, ал. 1 и трябва да съдържа:

1. името и адреса на вносителя, както и телефон и електронен адрес за кореспонденция;

2. наименованието на внесения за оценяване проект;

3. описание на нарушението на реда на извършеното оценяване и посочване на доказателства, които го подкрепят;

4. подпис на вносителя.

(3) Министърът на образованието и науката назначава контролна комисия за проверка на реда на извършеното оценяване, която се произнася в 7-дневен срок.

(4) Вносителите се уведомяват за резултатите от направената проверка в 20-дневен срок от подаване на искането.

(5) Когато контролната комисия констатира съществени нарушения на реда на извършеното оценяване, министърът на образованието и науката взема решение процедурата по този раздел да се повтори от действието, което е било нарушено.

Раздел IV

Оценяване на пригодността за прилагане на учебниците и учебните комплекти в училище

Чл. 59. (1) Оценяването на пригодността на учебниците и учебните комплекти за прилагане в училище се извършва след изтичане на срока по чл. 58, ал. 2, след завършване на проверката или след повтаряне на процедурата при условията и по реда на чл. 58.

(2) Оценяването на пригодността за прилагане в училище се извършва само за проектите, получили оценка „Съответства на държавния образователен стандарт за познавателните книжки, учебниците и учебните помагала“.

(3) Оценяването се извършва във всяко училище от учителите, които преподават учебния предмет или модул в съответния етап от степента на образование, с изключение на командированите и отсъстващите поради ползване на законоустановен отпусък.

(4) За извършване на оценяването проектите на учебник или на учебен комплект се разпространяват от вносителите под формата на готово книжно тяло до всички училища, в които учебният предмет се изучава. В случаите, в които проектът е печатно издание с електронен вариант, електронният вариант се предоставя в училищата на цифров носител или се посочва интернет адрес, чрез който да се осъществи достъп до електронното издание.

(5) Министърът на образованието и науката утвърждава със заповед списъка на училищата по ал. 4 и определя срок за разпространение на проектите до училищата. Заповедта се публикува на официалната интернет страница на МОН.

(6) Министърът на образованието и науката със заповед дава указания за организиране и провеждане на оценяването на пригодността на проектите за всяка конкретна процедура. Заповедта се публикува на официалната интернет страница на МОН едновременно със заповедта по ал. 5.

Чл. 60. (1) В оценяването на пригодността не участват проектите:

1. които не са доставени в училището;
2. които не са представени във формата по чл. 59, ал. 4;
3. за които не е предоставен електронният вариант на проекта на цифров носител или не е посочен интернет адрес, чрез който да се осъществи достъп до електронното издание - в случаите, когато проектът е печатно издание с електронен вариант;
4. които са доставени след срока по чл. 59, ал. 5.

(2) Случаите по ал. 1 се удостоверяват с протокол, попълнен по образец от директора на училището.

Чл. 61. (1) Всеки учител оценява пригодността на проектите за прилагане в училище и поставя оценка, която може да е „Приложим“ или „Неприложим“.

(2) Учителят извършва оценяването професионално, обективно и безпристрастно.

(3) При необходимост и при условия и по ред, определени в заповедта по чл. 59, ал. 6, оценките на учителите се обобщават за всяко училище и за всички училища на територията на съответното регионално управление на образованието.

Чл. 62. (1) Обобщаването на оценките на учителите от всички училища в страната се организира от МОН.

(2) За всеки проект се формира обща оценка за пригодността за прилагане в училище, която може да е „Приложим в практиката“ или „Неприложим в практиката“.

(3) Общата оценка за проекта е „Приложим в практиката“, когато той е получил оценка „Приложим“ от не по-малко от 50 % от всички учители в страната, участвали в оценяването.

(4) Общата оценка за проекта е „Неприложим в практиката“, когато:

1. е получил оценка „Неприложим“ от повече от 50 % от всички учители в страната, участвали в оценяването;

2. не е участвал в оценяването на пригодността за прилагане в нито едно училище в страната в случаите по чл. 60, ал. 1.

(5) Общите оценки за пригодността за прилагане в училище на проектите се обявяват на открито заседание, за провеждането на което вносителите, получили оценка „Съответства на държавния образователен стандарт за познавателните книжки, учебниците и учебните помагала“, се уведомяват писмено.

Раздел V

Одобряване на проектите на познавателна книжка, учебник и учебен комплект

Чл. 63. Министърът на образованието и науката одобрява или отказва да одобри внесените проекти в срок не по-дълъг от 6 месеца от изтичане на срока по чл. 44, ал. 2, т. 5.

Чл. 64. (1) Одобряват се проектите на познавателна книжка, които са получили обща оценка „Съответства на държавния образователен стандарт за познавателните книжки, учебниците и учебните помагала“.

(2) Одобряват се проектите на учебници или на учебни комплекти, които са получили обща оценка „Съответства на държавния образователен стандарт за познавателните книжки, учебниците и учебните помагала“ и обща оценка „Приложим в практиката“.

Чл. 65. (1) Не се одобряват проектите на познавателна книжка, които са получили обща оценка „Не съответства на държавния образователен стандарт за познавателните книжки, учебниците и учебните помагала“.

(2) Не се одобряват проектите на учебник или на учебен комплект:

1. които са получили обща оценка „Не съответства на държавния образователен стандарт за познавателните книжки, учебниците и учебните помагала“, или

2. които са получили обща оценка „Неприложим в практиката“.

Чл. 66. Актовете по чл. 64 и 65 се съобщават на вносителя писмено в 3-дневен срок от издаването им.

Чл. 67. (1) Гриф „Одобрена/Одобрен със Заповед № ... на министъра на образованието и науката се поставя само върху познавателна книжка, учебник или учебен комплект, които са одобрени при условията и по реда на тази глава.

(2) На подходящо място върху познавателната книжка, учебника и учебното помагало, което е част от учебния комплект, се изписват имената на рецензентите на издателството и имената на оценителите на съдържанието, на графичния дизайн и на полиграфическото изпълнение.

(3) След поставяне на текста по ал. 1 и 2 вносителите се задължават да предоставят в МОН по три екземпляра от одобрената познавателна книжка, учебник или учебен комплект.

Чл. 68. Одобрените познавателни книжки, учебници и учебни комплекти може да се използват за предучилищната и училищната подготовка до влизането в сила на нови учебни програми или до промяна на съдържанието, графичния им дизайн, полиграфическото или електронното им изпълнение.

Глава четвърта

УСЛОВИЯ И РЕД ЗА ОЦЕНЯВАНЕ И ОДОБРЯВАНЕ НА ПРОЕКТИ НА ПОЗНАВАТЕЛНИ КНИЖКИ, УЧЕБНИЦИ И УЧЕБНИ КОМПЛЕКТИ СЛЕД ИЗВЪРШЕНИ ПРОМЕНИ

Чл. 69. (1) В одобрените по реда на глава трета познавателни книжки, учебници и учебни комплекти могат да се извършват само обективно необходими промени на съдържанието, графичния дизайн, полиграфическото и/или електронното изпълнение.

(2) Обективно необходими промени са корекции на грешки или са следствие на промяна на нормативната уредба, обективна промяна на факти, обстоятелства, статистики и други подобни.

(3) Обективно необходими промени може да се извършват от авторите или издателите само по инициатива на министъра на образованието и науката.

(4) Авторите и/или издателите на одобрените познавателни книжки, учебници и учебни комплекти може да извършват поправки на очевидни фактически грешки по своя инициатива и без одобрение на министъра на образованието и науката.

(5) В случаите по ал. 4 авторите и/или издателите са длъжни да уведомят министъра на образованието и науката в едноседмичен срок от отпечатването на тиража и да предоставят по три екземпляра от поправените познавателни книжки, учебници или учебни комплекти в МОН.

Чл. 70. (1) Процедурата за оценяване на проекти след извършени обективно необходими промени се открива със заповед на министъра на образованието и науката, с която се определят:

1. познавателните книжки, учебниците или учебните комплекти, чието съдържание, графичен дизайн, полиграфическо и/или електронно изпълнение следва да се промени;

2. кратко описание на причината, налагаща промяната;

3. учебната година, от която променените проекти ще се използват в системата на предучилищното или училищното образование, ако бъдат одобрени;

4. срокът за подаване на документите за участие;

5. допълнителни условия за участие в процедурата.

(2) Заповедта по ал. 1 се съобщава в тридневен срок от издаването ѝ на издателите на познавателни книжки, учебници или учебни комплекти, чието съдържание, графичен дизайн, полиграфическо и/или електронно изпълнение следва да се промени.

Чл. 71. (1) Документите за участие в процедурата по този раздел са:

1. заявление по образец (приложение № 2);

2. проект на променена познавателна книжка, проект на променен учебник или проект на променен учебен комплект под формата на:

а) макет на печатното издание в 7 еднакви екземпляра - когато изданието е печатно или печатно с електронен вариант;

б) цифров носител на електронния вариант в 7 еднакви екземпляра - когато изданието е печатно с електронен вариант;

в) цифров носител на електронното издание в 7 еднакви екземпляра - когато изданието е електронно;

3. заверено „Вярно с оригинала“ от вносителя копие или извлечение от издателски или друг договор, удостоверяващ правото за възпроизвеждане и разпространение, което трябва да съдържа страните по договора, срока, предмета на договора и подписите на страните;

4. документ за платена такса в размер, определен в Тарифата за таксите, които се събират от Министерството на образованието и науката.

(2) Вносителите може да не подават документите по ал. 1, т. 2, букви „б“ и „в“, ако в заявлението за участие в процедурата по тази глава са посочили интернет адрес, чрез който да се осъществи достъп до електронното издание или до електронния вариант на печатното издание.

Чл. 72. (1) Министърът на образованието и науката определя комисия, която:

1. организира дейността по оценяването;

2. проверява редовността на внесените документи.

(2) Членове на комисията не могат да бъдат лица, които са автори или рецензенти на внесен в процедурата за оценяване и одобряване проект на променена познавателна книжка, на променен учебник или на променен учебен комплект, или са в други договорни отношения с

издателство към момента на провеждането е, които биха повлияли на обективността на оценяването.

(3) Обстоятелствата по ал. 2 се установяват с декларация, подписана от всеки член на комисията.

Чл. 73. (1) При установяване на липса на документи или на несъответствия в документите за участие с изискванията по чл. 71 вносителите се уведомяват писмено и имат право да ги отстранят в двудневен срок от получаване на уведомлението.

(2) Не се допускат до оценяване проекти, за които несъответствията в документите за участие не са отстранени или липсващите документи не са били представени в срока по ал. 1.

(3) Вносителите на допуснатите до оценяване проекти внасят такса за извършване на оценяването в размер, определен в Тарифата за таксите, които се събират от Министерството на образованието и науката.

(4) Не се допускат до оценяване проекти, за които не е внесен в срок пълният размер на таксата по ал. 3.

Чл. 74. (1) При промяна на съдържанието се определят петима оценители - един специалист в съответната научна област, един експерт от МОН или от РУО по съответния учебен предмет или съответно по предучилищно образование или начално образование и трима учители.

(2) При невъзможност да бъде определен експерт от МОН или от РУО, като оценител се включва още един учител.

(3) При промяна на графичния дизайн министърът на образованието и науката определя трима оценители на графичния дизайн - специалисти в областта на графичния дизайн.

(4) При промяна на полиграфическото изпълнение министърът на образованието и науката определя трима оценители на полиграфическото изпълнение - специалисти в областта на полиграфията.

(5) Оценителите по ал. 1, 3 и 4 се определят със заповед на министъра на образованието и науката.

(6) Оценители не могат да бъдат лица, за които са налице обстоятелствата, посочени в чл. 159, ал. 1 ЗПУО.

(7) Липсата на обстоятелствата по ал. 6 се удостоверява с декларация, подписана от всеки оценител.

Чл. 75. (1) Всеки оценител на съдържанието, на графичния дизайн и на полиграфическото изпълнение изготвя индивидуално становище, което съдържа едно от заключенията: „Предлагам за одобрение" или „Не предлагам за одобрение".

(2) Становищата по предходната алинея са със заключение „Предлагам за одобрение", когато извършените промени отговарят на съответните изисквания по глава втора.

(3) За всеки проект на променена познавателна книжка, на променен учебник или на променен учебен комплект се формира обща оценка, която може да е:

1. „Съответства на държавния образователен стандарт за познавателните книжки, учебниците и учебните помагала“;

2. „Не съответства на държавния образователен стандарт за познавателните книжки, учебниците и учебните помагала“.

(4) Общата оценка е „Съответства на държавния образователен стандарт за познавателните книжки, учебниците и учебните помагала“, когато представените становища със заключение „Предлагам за одобрение“ са не по-малко от: три - от оценителите на съдържанието, две - от оценителите на графичния дизайн, и две - от оценителите на полиграфическото изпълнение.

(5) Общата оценка се формира от комисията по чл. 72, за което се съставя протокол. Неразделна част от протокола са становищата на оценителите.

Чл. 76. (1) Министърът на образованието и науката със заповед:

1. одобрява проектите на променена познавателна книжка, на променен учебник или на променен учебен комплект, които са получили обща оценка „Съответства на държавния образователен стандарт за познавателните книжки, учебниците и учебните помагала“;

2. отказва да одобри проектите на променена познавателна книжка, на променен учебник или на променен учебен комплект, които са получили обща оценка „Не съответства на държавния образователен стандарт за познавателните книжки, учебниците и учебните помагала“.

(2) Министърът на образованието и науката одобрява или отказва да одобри внесените проекти в срок не по-дълъг от три месеца от изтичане на срока по чл. 70, ал. 1, т. 4.

(3) Актовете по ал. 2 се съобщават на вносителя в 3-дневен срок от издаването им.

Чл. 77. (1) Гриф „Одобрена/Одобрен със Заповед № ... на министъра на образованието и науката“ се поставя само върху променена познавателна книжка, върху променен учебник или върху променен учебен комплект, чиято промяна е одобрена при условията и по реда на тази глава.

(2) На подходящо място върху променена познавателна книжка, върху променен учебник или върху променен учебен комплект се поставят и имената на рецензентите на издателството и имената на оценителите на съдържанието, на графичния дизайн и на полиграфическото изпълнение.

(3) След поставяне на текстовете по ал. 1 и 2 вносителят е длъжен да предостави в МОН по три екземпляра от познавателната книжка, от учебника и от учебния комплект, чиито изменения са одобрени при условията и по реда на тази глава.

ДОПЪЛНИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. По смисъла на тази наредба:

„Макет“ е разпечатка на цялостната композиция от изображения и текст на проекта на познавателна книжка или учебник, включващ:

- а) трайно скрепена, странирана, черно-бяла разпечатка на подготвеното за печат издание;
- б) цветна разпечатка на корица;
- в) цветни разпечатки на две печатни коли.

§ 2. Разходите за подготовката на проектите на познавателна книжка, на учебник и на учебен комплект, както и разходите за разпространението на проектите на учебник и на учебен комплект до училищата са за сметка на вносителите.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 3. Учебниците и учебните комплекти за I и за V клас, които ще се използват в училищното обучение от учебната 2016 - 2017 г., се оценяват и одобряват при условията и по реда на тази наредба, като срокът по чл. 44, ал. 2, т. 5 за внасяне на проектите на учебници и на учебни комплекти е 7 месеца.

§ 4. (1) Учебниците и учебните помагала, одобрени при условията и по реда на Наредба № 4 от 1995 г. за оценяване, издаване и разпространение на учебници за системата на средното образование (ДВ, бр. 14 от 1995 г.), Наредба № 5 от 2000 г. за учебниците и учебните помагала (ДВ, бр. 4 от 2001 г.), Наредба № 3 от 2002 г. за оценяване, одобряване и разпространение на учебници и учебни помагала (ДВ, бр. 30 от 2002 г.) и Наредба № 5 от 2003 г. за оценяване и одобряване на учебници и учебни помагала (ДВ, бр. 49 от 2003 г.), продължават да се използват в системата на предучилищното и училищното образование до одобряване на нови познавателни книжки, учебници или учебни комплекти по съответното образователно направление, учебен предмет или модул при условията и по реда на тази наредба.

(2) До одобряване на нови познавателни книжки, учебници или учебни комплекти при условията и по реда на глава трета в учебниците, одобрени преди влизане в сила на тази наредба, които се използват в системата на предучилищното и училищното образование, могат да се извършват само обективно необходими промени на съдържанието, на графичния дизайн и/или на полиграфическото изпълнение при условията и по реда на глава четвърта.

§ 5. (1) Откритите и неприключили към влизане в сила на тази наредба процедури по оценяване и одобряване на проекти на учебни помагала се прекратяват считано от 14.12.2015 г.

(2) Внесените в процедурата по ал. 1 такси се възстановяват на вносителите в 3-дневен срок от влизане в сила на наредбата.

§ 6. Тази наредба се издава на основание чл. 22, ал. 3 във връзка с ал. 2, т. 13 ЗПУО и отменя Наредба № 5 от 2003 г. за оценяване и одобряване на учебници и учебни помагала.

§ 7. Наредбата влиза в сила от 14 декември 2015 г.

Министър: Тодор Танев

Приложение № 1 към чл. 45, ал. 1, т. 1

ДО
МИНИСТЪРА
НА ОБРАЗОВАНИЕТО
И НАУКАТА

ЗАЯВЛЕНИЕ

От .....

*(собствено, бащино, фамилно име на вносителя –
за физическото лице, или пълно наименование на юридическото лице)*

представявано от

.....
.....

(собствено, бащино, фамилно име на представителя)

Адрес на вносителя:

бул./ул./ж.к. ....,

гр./с. ...., пощенски код .....

община ....., област .....

тел./факс/електронен адрес

.....
.....

ГОСПОДИН МИНИСТЪР,

Представям за оценяване проект на познавателна книжка/учебник/учебен комплект по

.....

(образователно направление/учебен предмет/модул)

за .....

(възрастова група/клас/класове)

Брой печатни коли ....., формат .....

Автор(и) на текста: .....

Художник – автор на графичния дизайн:

.....

Художник – автор на илюстрациите:

.....

Рецензент(и): .....

Издател: .....

Представям за оценяване проект на учебно помагало

.....

(попълва се в случаите, когато се оценява учебен комплект)

.....

Брой печатни коли ....., формат .....

Автор(и) на текста: .....

Художник – автор на графичния дизайн:

.....
Художник – автор на илюстрациите:

.....
Рецензент(и): .....

Издател: .....

Интернет адресът, чрез който да се осъществи достъпът до електронния вариант на печатното издание или електронното издание, е

.....
(попълва се в случаите, когато електронният вариант на печатното издание или електронното издание не е представено на цифров носител)

Прилагам:

1. ....

2. ....

3. ....

4. ....

Дата: .....   Подпис: .....

.....

(име и фамилия)

Печат: .....

Приложение № 2 към чл. 71, ал. 1, т. 1

ДО
МИНИСТЪРА
НА ОБРАЗОВАНИЕТО
И НАУКАТА

ЗАЯВЛЕНИЕ

От .....,
(собствено, бащино, фамилно име на вносителя –
за физическото лице, или пълно наименование на юридическото лице)
представявано от .....

.....
(собствено, бащино, фамилно име на представителя)

Адрес на вносителя:

бул./ул./ж.к. ....,

гр./с. ...., пощенски код .....

община ....., област .....

тел./факс/електронен адрес
.....
.....

ГОСПОДИН МИНИСТЪР,

Представям за оценяване проект на променена познавателна
книжка/променен учебник/променен учебен комплект по

.....
.....

(образователно направление/учебен предмет/модул)

за .....

(възрастова група/клас/класове)

Брой печатни коли ....., формат .....

Автор(и) на текста: .....

Художник – автор на графичния дизайн:
.....

Художник – автор на илюстрациите:
.....
.....

Рецензент(и): .....

Издател: .....

Представям за оценяване проект на учебно помагало

.....

(попълва се в случаите, когато се оценява учебен комплект)

.....

Брой печатни коли ....., формат .....

Автор(и) на текста: .....

Художник – автор на графичния дизайн:

.....

Художник – автор на илюстрациите:

.....

Рецензент(и): .....

Издател: .....

Предходното издание е одобрено със Заповед № ..... на
министъра на образованието и науката.

В предложения проект е извършена промяна на

.....
.....

Интернет адресът, чрез който да се осъществи достъпът до електронния
вариант на печатното издание или електронното издание, е

.....

*(попълва се в случаите, когато електронният вариант на печатното
издание или електронното издание не е представено на цифров носител)*

Прилагам:

1. ....

2. ....

3. ....

4. ....

Дата: .....   Подпис: .....

.....

(име и фамилия)

Печат: .....